

Listaki s naše lipice

Naše zeleno srce

Maškare

Dječji tjedan

Dan obitelji

Školska knjižnica

Vrtić

Valentinovo

Mjesec hrvatske knjige

Dan materinjeg jezika

Sport

Poštujemo različitosti

Godište XIV., broj 15, svibanj 2014.

Školski list učenika Osnovne škole Brod Moravice

UVODNA RIJEČ

Dragi čitaocē!

Pred tobom je novi broj školskog lista *Listaki s naše lipice*. Iako je godina bila puna izazova, u obrazovnom, a naročito odgojnom smislu, vrijedni mali kreativci i njihovi učitelji uspjeli su i ove godine prikazati svu ljepotu i radost učenja i druženja. Prihvatanje različitosti, empatija, osobni rast i razvoj, sadržaji su koje učimo jedni od drugih.

Zahvaljujemo Općini Brod Moravice na mogućnosti tiskanja i ovog broja školskog lista.

Jasna Šepac, prof.

SADRŽAJ

1. Vrtić.....	1
2. Dan materinjeg jezika.....	2
3. Mjesec hrvatske knjige.....	6
4. Dječji tjedan.....	8
5. Školski kombi.....	9
6. Naše zeleno srce.....	10
7. Vjeronauk.....	18
8. Ruže svetog Franje.....	20
9. Poštujemo različitosti.....	21
10. Hobiji.....	22
11. Sport i natjecanja.....	24
12. Terenska nastava.....	26
13. Gorančica i Biblioklub.....	28
14. Filmski susret.....	29
15. Mala škola pedagogije.....	30
16. Intervju.....	31
17. Dan zdravlja.....	32
18. U obilasku naših crkava.....	33

Listaki s naše lipice

Godište 14., broj 15, Brod Moravice, svibanj 2014.

IZDAVAČ

Osnovna škola Brod Moravice

ZA IZDAVAČA

ravnateljica: Indira Rački Joskić, prof., dipl. bibl.

ravnatelj: Duško Zatezalo

GLAVNA UREDNICA

Jasna Šepac, prof.

UREDNIŠTVO

skola@os-brod-moravice.skole.hr

Učenici: Ana Kruljac, Dominik Brajdić, Petra Jugović, Anton Katanović.

Učitelji: Dijana Arbanas, Vesna Pintar-Grgurić, Monika Bajt Stepić, Veronika Crnić Zagorščak, Erna Šnajdar, Jasna Šepac, Dijana Mihelčić Živanović, Antonio Crnković, Bojan Raukar, Helena Muvrin.

LEKTURA I KOREKTURA

Jasna Šepac, prof.

GRAFIČKA OBRADA

Mihaela Jauk, prof.

TISAK

Tiskara Sušak

Naklada: 50 primjeraka

Najmlađi- najslađi, vrtić

Vrtićki pidžama party

3. listopada 2013. u našem je vrtiću organiziran pidžama party.

Sobu dnevnog boravka ukrasili smo transparentima i balonima te pripremili grickalice i sokove. Nakon uređenja obukli smo svoje pidžame i zabava je počela. Uz različite igre, ples i pjesmu održana je modna revija i izbor najbolje pidžame. Tajnim glasanjem djece medalju za najbolju pidžamu osvojila je Elena Lucia, a ostaloj su djeci podijeljene medalje za sudjelovanje.

Uz zanimljive aktivnosti stvarali smo zajednička iskustva te produbljivali prijateljstvo. Ovaj će nam party ostati u lijepom sjećanju i nadamo se da ćemo to uskoro ponoviti.

U kazalištu lutaka u Rijeci

22. 11. 2013. vrtićarci su uz pratnju tete Helene i tate Žarka krenuli u jednodnevnu avanturu posjetivši riječko kazalište lutaka.

Ondje su odgledali kontakt predstavu *Zeko, Zriko i janje* Branka Mihaljevića. Predstava osvaja neposrednošću, zanimljivom fabulom, uspješnom karakterizacijom pojedinih životinjskih likova i obiljem muzičkih brojeva. Osim glumaca, u predstavi sudjeluje cijelo gledateljstvo.

Predstavu su djeca odgledala „u jednom dahu“ prepustivši se čaroliji kazališne umjetnosti koja je savršeno spojila glumu, pjesmu i ples.

21. veljače – Međunarodni dan materinjeg jezika

Dan materinjeg jezika, prvog jezika koji naučimo u obitelji i koji je važan u očuvanju nacionalnog identiteta svakog naroda, obilježavamo 21. veljače, a živimo ga u našoj školi, mjestu, obitelji svakodnevno.

Osobito je važno snažnije promovirati važnost materinjeg jezika u višejezičnim sredinama, kao što je naša, jer tako učimo čuvati svoje jezično bogatstvo i poštovati druga. Iako smo mi uglavnom kajkavci, u duhu širenja interesa za različito i promoviranja vlastitog jezičnog identiteta „kaj“, odlučili smo sudjelovati na literarnom natječaju *Udruga za kulturu „ča?“*, čiji je cilj upoznavanje djece s običajima svoga kraja i šire te poticanje djece na izražavanje i literarno stvaralaštvo na materinjem jeziku.

Sa zadovoljstvom možemo objaviti da su literarni radovi naših učenika (Antona Katanovića, Glorije Crnković i Paule Jurković) objavljeni na stranicama navedene Udruge. Pogledajte na:

<http://udrugazakulturuca.hr/literarni-radovi-zvoncari-i-maskare/>

Riječi

Da nema riječi
svijet bi bio u mraku.
Riječi su svjetlo u tami
koje vide samo oni
što biraju pravi put.

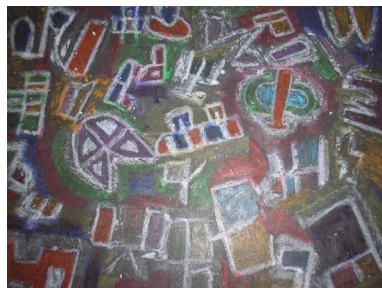
Na svijetu ima mnogo ljudi
i različitih jezika,
ali riječi nas povezuju u jedno.

Riječima upoznajemo nove prijatelje,
a ponekad ih, na žalost, i gubimo.

Ana Kruljac, 8. r.

Nika Mlinac, 4. r.

Gloria Crnković, 4. r.

Poklade, fašnik, pust, maškare, karneval...

Fašnik

Bešte deca!
Fašnik prhaja.
Ni sam, ema pajdaše:
medved i strašilo, sosede naše.

Ni tako teško, strašno teško ni.
Si veselo čakamo.
Ne znamo du je
dregač oblečen s maskon na lici.

Medo kriči i tanca.
Po selu se čuju kriči.

Fašnik je zdrnav selo,
reko je kaj je belo, kaj ni belo
pa se je pravdav da ni skuhav jelo.

Bake so deci skuhale zelje,
a krafne so va hiši napravile veselje.

Edn je mačkar
za fantičkon poletu,
mali je pobegno,
mami ga reko.

A mačkar je za njim
i mamu povleko.

Nastala je graja
do kog pozna -
nišče ne zna,
na kraju se jutri se sazna.

Mačkare nas zovejo
korentina spaljit.
Danas va štiri
treba prit.

Gloria Crnković, 4. r.

Fašnik

Po našem selu, Brod Moravican,
hodiju mačkare.
Od vavek sa sabu vodiju
medveda na lanci.

Ni to pravi medved, mačkara je!
Prek sih gre človik koji ma heligonku
i si popevaju *Moravičke uske staze*:

*Stara rašpa ništ ne rašpa,
nova rašpa sve porašpa,
rašpa ringeraj, rašpa ringeraj, raj, raj."*

Mačkare sa medvedom obajdejo celo selo.
Lidji ih ponujaju sa rakijon i krafnan.

Kad obajdejo se seljane,
mačkare grejo va Dom
i tam se veseljiju,
popevaju i tancajo.

Na fašnik jemo kiselo zelje
va koje se dene sihu svinjsku mesu.
Stari lidji rečejo da bu te otpuhal piš
(veter) ak to ne buš jev.

Na fašnik, palji se va centri
Brod Moravicah korentin
ki je kriv za se
va prošlin leti.

Anton Katanović, 5. r.

Poklade, fašnik, pust, maškare, karneval...

Maškare 2014.

U Brod Moravicama postoji tradicija da na fašnik *mačkare* obilaze selo.

I ove su godine članovi Etnoudruge Turanj iz Brod Moravica, kao i mnogo puta do sada, u živopisnim maskama prošli Brod Moravicama i brodmoravičkim krajem.

Dominantna je figura maska medvjeda kojeg se na pokladni utorak vodi na lancu po selu. Vesela je družina došla i u školu, a djeca su se razveselila, neka i uplašila, a zatim rado fotografirala s medvjedom i ostalim maškarama.

Nadamo se da će tako i u budućnosti mladi nastavljati tradiciju svoga kraja.

Medved gre po seli

Deca već kričijo
jer ih medved lovi.

Čuje se vika,
čuje se glas,
fašnik je danas!

Okrivljen je korentin
za sa loša dela.

Kazna mu je
da ga vatra potira!

Korentin već je prošo,
deca so vesela,
leto bu brzo prošlo
i mačkare bojo spe prišle.

Paula Jurković, 4. r.

Poklade, fašnik, pust, maškare, karneval...

Zaljubljeni pod maskama

Vrijeme je maškara, lijepih starih običaja tjeranja zime i dozivanja proljeća.

Mnogi se vole maskirati u svoje omiljene junake, princeze ili likove iz crtića.

Mi smo se u školi, dan uoči Valentinova, maskirani zabavili slaveći i Valentinovo - Dan zaljubljenih.

Neke je riječi lakše bilo izreći pod maskama, a svi su se maskirali; od vrtičaraca do učitelja i tete kuharice.

Najboljom maskom proglašena je „vampirica“ Ana Kruljac, a grupne maske snjegovića (1., 2., 3. r.) i rasplesanog afričkog plemena (4. r.), digli su nas na noge svojim scenskim nastupom.

Potom je uslijedilo karaoke natjecanje s čak 12 nastupa naših učenika koji su svi redom neotkriveni talenti - izvrsni pjevači i zabavljači.

Nagrađeni su dobili pohvalnice i slatkiše, a svi smo dan okrunili slasnim krafnama.

Dječak s drugog planeta

Novi dečko u školskoj klupi,
ljubav me odmah u glavu lupi.
Aleks mu ime neobično, lijepo,
zaljubljena sam u njega slijepo.
Nije me šljivio ni na prvu ni na petu
pa sam pošla istraživat po netu.
Aleks je dijete s treće planete,
zato čuvaj ga se Mateja i
svijete!

*Mateja Hudorović, 5. r.
s učiteljicom Jasnom*

Dječak s drugog planeta

Novi učenik u našoj školi,
svuda za mnom hodi.
Nešto ga strašno tišti i muči,
on bi volio svojoj kući.
Ali nije to kuća naša, zemaljska,
on je dječak s Marsa.
Da mu skinem tugu s lica
ja ću mu biti
najbolja prijateljica!

*Marinela Deronja, 5. r.
s učiteljicom Jasnom*

Mjesec hrvatske knjige 15. listopada – 15. studenoga 2013.

Listopad je svake godine bogat događanjima vezanim uz knjigu. Budući da je odabran i kao Mjesec školskih knjižnica, i naša se knjižnica uključila nizom aktivnosti.

Početak Mjeseca knjige obilježili smo izradom knjižnih straničnika. Osnovna ideja bila je održati radionice izrade straničnika u svim razredima koji to žele, izložiti ih na panou i za Dan školskih knjižnica podijeliti svim korisnicima naše knjižnice. Straničnike su raznim likovnim sredstvima i tehnikama izradili učenici razredne nastave i literarno-novinarske družine. Na svakom su straničniku dječjim rukama ispisane poruke o knjizi i čitanju, a izdvajamo citat koji je najdraži učenicima 4. r. „Knjiga nije hrana, ali je poslastica“ (Tin Ujević).

Naše učenice, Petra Jugović i Ana Kruljac, sudjelovale su u Nacionalom kvizu za poticanje čitanja. Naziv ovogodišnjeg

kviza *Pročitaj tri dnevnik i pobijedi* sam govori koja je bila njihova zadaća. One su u kratkom vremenu pročitale zadane naslove i online odgovorile na pitanja kviza. Središnjica kviza odabrala je Anu kao predstavnicu naše škole te su je pozvali na završnu

svečanost 15. listopada u Zagreb. Dnevnici koje su djevojke čitale, s najtoplijim preporukama, ostaju u našoj knjižnici na raspolaganju svim zainteresiranim čitateljima.

Međunarodni dan školskih knjižnica, 28. listopada 2013., obilježen je pod krilaticom *Školska knjižnica – vrata u život*. Tema može biti shvaćena na mnogo različitih načina, ali svaki treba naglasiti važnost

školskih knjižnica za učenike i zajednicu u cjelini. Čitajući, svaki put otvaramo nova vrata znanja, a taj smo dan otvorili i sezonu darivanja poklanjajući straničnike koje smo sami izradili.

Tko čita (ne) skita

2013. je godina čitanja. Tijekom Mjeseca knjige trajao je program *Čitajmo na glas*.

Poznato je da se ljubav prema knjizi njeguje od najranije dobi. A što djeca više vole slušati od bajki? Održano je nekoliko čitaonica/pričaonica. Poznate priče slušali su na satu hrvatskoga jezika, dok su crtali, tijekom slobodnih sati, dok su izrađivali straničnike...

Druženje s knjigom se nastavlja, jer čitanje je korisno, a „nema knjige da se u njoj nešto dobro ne nađe“ (Miguel de Cervantes Saavedra).

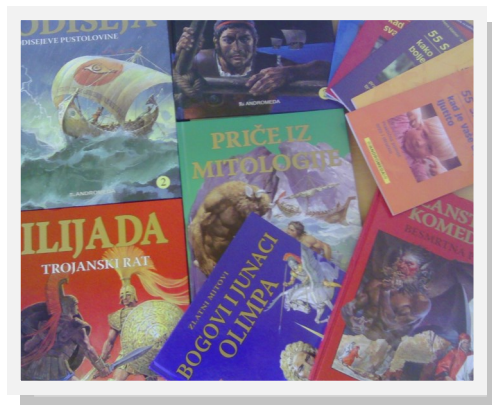

Nove knjige u našoj knjižnici

62 lektirna naslova i 60 priručnika za odgoj djece, darovali su nam predstavnici Zaklade Policijske solidarnosti - predsjednik Dubravko Novak i tajnica Helena Biočić, osmislivši akciju *Knjigom do osmjeha*, kojom nastoje donacijama knjiga školama, vrtićima, bolnicama i roditeljima pomoći pri odgoju i obrazovanju djece.

Knjige, kako naglašava Novak, daruju po pozivu s terena; u ovom slučaju po pozivu Policijske postaje Delnice, načelnika Marinka Puškarića.

Donaciju je primila ravnateljica škole Indira Rački Joskić, zahvalivši se u ime svih učenika i učitelja na zanimljivim novim naslovima koji će zasigurno pobuditi dodatni interes za čitanje, pa čak i savladavanje nastavnih sadržaja povijesti

(Bogovi i junaci Olimpa, Ilijada, Eneida Priče iz mitologije...).

Istoga su dana knjige donirane i skradskim i delničkim osnovcima, kao i delničkom dječjem vrtiću.

Ljubav djeci prije svega

Dječji tjedan

Povodom obilježavanja Dječjeg tjedna učenici razredne nastave izradili su Knjigu želja koju su namijenili načelniku Općine, gosp. Dragutinu Crnkoviću. U izradi knjige sudjelovali su i polaznici Dječjeg vrtića koji su upotpunili i uljepšali knjigu svojim likovnim radovima.

Knjiga želja obuhvaća učeničke likovne uratke na kojima su crtežima prikazali svoje želje i poruke.

Potom su posjetili načelnika Općine i darovali mu svoju Knjigu želja. On ih je lijepo ugostio i obećao učiniti sve što je u njegovoj moći da njihove želje i ostvari.

Stariji učenici su izradili plakate i zidne novine s porukama roditeljima i mjesnom župniku. Kredama u boji na igralištu su crtali razne motive iz prirode i života i na taj način pokazali svoje viđenje svijeta i svog položaja u njemu.

Nestašna Iva

Stiglo je proljeće,
prolistalo drveće.

Djeca cijele dane skaču po vani,
a jednoj nestašnoj Ivi u igri prolaze dani.

Igralište je prepuno djece,
zaprljale se cipelice.
I nestašna Iva prljave
cipelice ima.

Katja Šporčić, 4. r.

Ljubav djeci prije svega

Škola iz snova

U školi iz snova,
u školi iz mašta,
hoće se i može svašta.
Ustati, sjesti,
piti i jesti.

Ništa zabranjeno nije,
svako se dijete smije.

Olovka sama piše,
gumica sama briše.
Bilježnica je odmah puna.
Potrebno je puno kruna,
jer u školi toj dijete je kralj,
a škola, pravi je
RAJ!

Petra Jugović, 6. r.

Novi školski kombi

U petak 13. rujna 2014. u školi nam je bilo vrlo svečano jer su nas posjetili župan Zlatko Komadina i pročelnica Upravnog odjela za odgoj i obrazovanje Jasna Blažević.

Gosti iz Županije nisu stigli praznih ruku već s pažnje vrijednim darom - novim 169.000 kuna vrijednim školskim kombijem!

Goste smo svi dočekali, pozdravili i zahvalili na daru; učenici, učitelji i svi djelatnici škole, naši roditelji, kao i općinski Načelnik.

Ravnateljica Rački Joskić u prigodnom je obraćanju zahvalila, ne samo na ovome vrijednome daru, već na konstantnoj brizi za opremanje škole, od kapitalnih ulaganja u objekat do opremanja školskim namještajem i nastavnim pomagalicama (istoga smo dana dobili i interaktivnu ploču, također dar našeg Osnivača, Primorsko-goranske županije) te financiranjem programa produženog boravka za učenike putnike.

Ivona Petrinić, 1. r.

Novi kombi razveselio je ponajviše učenike putnike, ali i sve ostale, jer svi se koristimo njime prilikom odlaska na natjecanja, izlete i terensku nastavu koju planiramo i ove školske godine s namjerom obilaska, ne samo Gorskoga kotara, već cijele Županije.

Naše zeleno srce

Dani zahvalnosti za plodove zemlje

Ove su godine na području Brod Moravica bogato rodile šljive. Slasna voćka omiljena je među djecom i odraslima, a mnogi su već upoznati s njenim dobrim utjecajem na čovjekovo zdravlje - tim je dragocjenija jer je zdrava, iako slatka.

Turistička zajednica Brod Moravica svake godine sredinom rujna organizira Dan šljiva, zabavno događanje za druženje, prezentaciju i kušanje proizvoda spravljenih od domaćih šljiva. Naši učenici; članovi literarne, novinarske i etnogrube, sudjelovali su na tom događanju, predstavljajući našu školu pjesmom, plesom i recitalom na temu jeseni, jesenjih plodova i naravno - šljiva.

Naša škola ima bogat voćnjak. Svako jutro, a i nakon nastave, učenici su sami odlazili u voćnjak po krušku, jabuku, šljivu. Zbog velikog uroda šljiva jedan smo petak nakon nastave svi zajedno; učenici i učitelji, pokupili šljive i drugo ih jutro zajedno očistili. Naša kuharica i spremačica priredile su tijesto i napravile velike štrudle od šljiva za sve učenike i učitelje škole. Bila je to izvrsna domaća štrudla.

Okupili smo se u holu škole i uz mali kulturni program razredne nastave,

hrvatskoga jezika i vjeronauka zajedno proslavili Dan zahvalnosti za plodove zemlje i Dan kruha. Prava proslava uvijek uključuje i dobru slasticu, a mi smo uživali u slasnoj štrudli.

Kako je šljiva još ostalo, mlađi će učenici s učiteljicama izrađivati, svima omiljene, knedle sa šljivama

uz planirani projektni dan na temu jeseni.

Povezali smo tako nastavne programe različitih predmeta (priroda, hrvatski jezik, likovna kultura, ekologija, vjeronauk i dr.) sa značajnom proslavom na nacionalnoj razini (Dan zahvalnosti za plodove zemlje, Dan kruha) i lokalnom manifestacijom (Dani šljiva), u svom neposrednom okružju, koristeći ono što nam priroda daje, uvažavajući je te pokazujući odgovornu brigu za okoliš i prirodna bogatstva svoga kraja.

Dan šljiva Općine Brod Moravice, 14. rujna 2013.

Razgovarali smo s Renatom Brajdić, organizatoricom događanja Dani šljiva:

- **Kakav je ovogodišnji urod brodmoravičkih šljiva?**

Ovogodišnji urod šljiva je odličan, u nekim dijelovima područja i iznadprosječan.

- **Zašto baš šljiva? Kako ste i kada došli na ovu zanimljivu ideju proslave Dana šljiva u Općini Brod Moravice?**

Manifestacija uz ovu vrstu voća osmišljena je radi kvalitete, uroda i proizvoda od šljiva (pekmez, rakija, knedli...) koji su desetljećima poznati na ovom području. Na ideju o *Danima šljiva* došli smo prije desetak godina u razgovoru s učiteljicom Dijanom Arbanas iz OŠ Brod Moravice, a daljnju razradu manifestacije kroz godine održavanja osmišljavala je i nadograđivala Turistička zajednica općine Brod Moravice.

- **Vidimo dosta izlagača, možete li nam reći odakle sve dolaze?**

Na početku manifestacije (prvih nekoliko godina) kao izlagači su se prezentirale udruge sa područja Općine i Gorskoga kotara, a posljednjih godina sve više je izlagača koji imaju OPG (obiteljska poljoprivredna gospodarstva) s područja naše Županije, kao i Karlovačke (Jastrebarsko, Pokuplje, Jaska).

- **Koji su najbolji, najtraženiji, a koji najčešći proizvodi od šljiva u brodmoravičkom kraju?**

Najpoznatiji proizvodi od šljiva u našem kraju su: pekmez, džem, knedli i štrudla, a brodmoravički kraj posebno je poznat po odličnoj domaćoj rakiji - šljivovici. Svi ti proizvodi pripremaju se na tradicionalni način.

- **Što biste nam vi predložili za kušanje?**

Naša preporuka za kušanje su palačinke s domaćim pekmezom od šljiva.

Jesen

Šljive beremo u košare.
Dunje na ormaru bogat miris šire.
Vani pljušti,
lišće šušti.
Kuhamo pekmez od šljiva,
kompot od krušaka,
kolač od jabuka.
Osjeća se miris voćnjaka.
Na stolu miris pečenih kestena.
Radost djece na licima.

Nika Mlinac, 4. r.

Moreno Injić, 4. r.

Naše zeleno srce

IX. gorski sajam

IX. gorski sajam je jednodnevna manifestacija koja se već tradicionalno održava u Domu kulture u Skradu.

I ove godine, 14. prosinca (subota) posjetiteljima sajma predstavili su se mali i srednji poduzetnici Gorskoga kotara. Organizator sajma je LRA PINS iz Skrada.

Ekološka grupa naše škole na sajmu je predstavila štand prepun uradaka koje su izrađivali na ekološkoj grupi; čestitke, ukrasne kuhače, gipsane ukrase s magnetima, ukrase za bor, novogodišnje metlice, ekovrećice i dr.

Vrijedni ekolozi uz štand bili su Petra Jugović i Anton Katanović.

Radionica sapunomanije

Ekolozi naše škole pozvali su nas na sudjelovanje u radionici izrade prirodnih sapuna. Učiteljica Vesna je pristigle učitelje i učenike ukratko upoznala s materijalima i procesom izrade. Sudionici su donijeli sav potreban pribor.

sapunske baze,
boje, kalupi,

usitnjavanje sapunske baze

topljenje sapunske baze

dodavanje boja i mirisa

oblikovanje sapuna u
kalupima

gotovi prirodni sapuni

Dan planeta Zemlje (Ekokviz i Zelena čistka)

Dan planeta Zemlje obilježavamo 22. travnja svake godine. Voditeljica školskih ekologa tim je povodom s knjižničarkom i učiteljima hrvatskoga jezika i geografije osmislila ekokviz na kojem su snage znanja, iz područja prirode, biologije, geografije, hrvatskoga jezika i poznavanja užeg zavičaja, odmjerile dvije ekipe: dječaci protiv djevojčica (5. - 8. r.). Mada je muška ekipa bila brojnija (Anton, Dominik, Darin, Dorijan i Karlo) – pobijedile su djevojčice (Mateja, Petra i Ana). Svi su učenici navijali jer je borba bila neizvjesna do kraja. Čestitke sudionicima!

Ekokviz nas je podsjetio kako je znanje moćno sredstvo kojim možemo sačuvati planet, unaprijediti ga i spasiti od zagađenja i uništavanja.

Dan kasnije, Svjetski je dan knjige i izdavaštva koji je u 111 hrvatskih gradova obilježen čitanjem. Čitalo se u knjižarama, knjižnicama, čitaonicama, bolnicama pa čak i zatvorima. Čitali smo i mi, na nastavi hrvatskoga jezika, i to zanimljive ulomke iz dječjih pustolovnih romana, kako bi podsjetili one koji nemaju vremena za knjigu da nas čitanje može odvesti u maštovite, zanimljive, bogate svjetove pune uzbuđenja, neizvjesnosti, napetosti, ljubavnih zavrzlama i prijateljskih druženja. Knjiga je prijatelj, dok čitaš nisi sam!

U istom tjednu, 26. travnja, organizira se Zelena čistka – jedan dan za čisti okoliš.

Najveći je to volonterski projekt u Hrvatskoj kojim se nastoji probuditi svijest ljudi o nužnosti odgovornog ponašanja prema okolišu, prirodi, cijeloj našoj planeti. Svi uključeni u akcije čišćenja svoga mjesta ili oni koji se pridruže roniocima ili planinarima, pokazuju koliko nam je važan planet koji smo baštinili i koji imamo obvezu sačuvati generacijama koje dolaze. Upravo zato, osnovnoškolci - najmlađi članovi uključeni u akciju, važna su karika u procesu promjene ekološke svijesti čovječanstva. Naši učenici svake godine aktivno sudjeluju čišćenjem okoliša

škole. Ove godine je akcija odgođena zbog lošeg vremena, ali samo do prvog sunčanog, suhog dana.

Naše zeleno srce

Sreća

Jednoga dana šetala sam po livadi, kada odjednom začujem neko šuškanje u grmlju. Nisam se bojala, jer ako želiš ići u šumu ne smiješ se bojati. Šetala sam tako dalje, ali šuškanje me pratilo i bilo sve glasnije. Odjednom, ispred mene iskoči mala djevojčica. Obje smo se začudile. Ja sam se predstavila. Rekla sam da živim u Brod Moravicama s roditeljima i mladim bratom. Svakog dana rano ustajem i spremam se za školu. Ona nije ništa rekla, samo me gledala.

Ispričala sam joj da smo sada u prekrasnom Gorskom kotaru. On jedini ima tako guste šume. Volim ga jer u njima čujem ptice koje lijepo pjevaju. Tu žive moji prijatelji, rodbina i poznanici.

Sve je to već znala. Bila je to Sreća koja je došla upoznati moje prijatelje. Rekla je da je sretna što je došla k nama. Predstavila se i ja sam joj se jako obradovala. Kad sam je upitala zašto nije došla ranije, ona mi je odgovorila da je uvijek bila ovdje, samo je ljudi vide tek kada počnu slušati svoje srce.

Paula Jurković, 4. r.

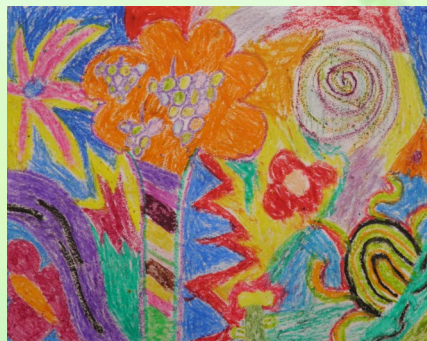
Proletje va Gorskin kotarji

Kaku je lipu va našin seli.
Te so vavik si veseli.
Nima lipšeg kraja
od sretniga gorskiga zavičaja.

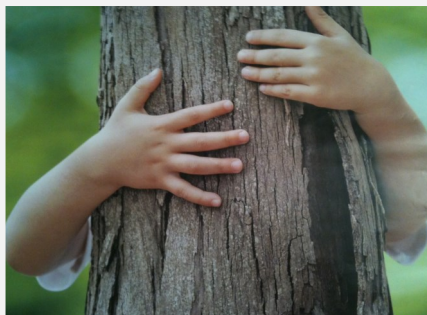
Proletje je stiglo,
se diši, raste cvetje,
vunile so se tice
i zašle so žbele.

Psi lajejo na se strani,
a deca se veselo igrajo po veni.
Stari lidji stalnu so po vrti,
pr nas je najlepje na sveti.

Katja Šporčić, 4. r.

Katja Šporčić, 4. r.

Spasimo moj kraj

Po čitavom svijetu govore ljudi:
poznaš li najljepši kraj na svijetu,
poznaš li ljude što u njemu žive,
šume i livade što slične su cvijetu?

Dolaze ljudi s ravnice,
dolaze gosti s raznih strana
i pitaju nas - kako ste vi u hrvatskom gorju -
visoko do jelovih grana?

Spokojno šume Kupa, Kupica i Dobra,
spava Bajer - naše more,
sve je mrzlo utihnulo,
smrznuto od rane zore.

Ledena kraljica tiho je došla,
polomila ljepotu šume,
ostavila stablo da boluje samo,
ostavila šumu da bolno trune.

Ispod Risnjaka jelen je riknuo,
dođite ljudi s mirom k nama,
sa srcem i dušom ozdravimo rane,
da sunčan dan srećom opet svane.

Gloria Crnković, 4. r.

Jakov Jugović, 4. r.

Moj zavičaj

Jednoga dana
sreća me dotakla
i zamolila da joj ispričam
zašto sam tako sretna.

Ja živim u prekrasnom Gorskom kotaru.
Živim u mirisu šarenog cvijeća,
u mirisu čiste prirode.

Sa mnom žive
i moji prijatelji iz razreda.
Tu je i moja obitelj,
rodbina i susjedi
koji dolaze na odmor.

Svi mi živimo u lijepim,
malim Brod Moravicama.

Moj kraj je kao iz bajke.
Ima puno gustih šuma,
planina na kojima
uvijek ima snijega.

Volim ga jer ljeti uživamo
s prijateljima, a zimi
se sanjkamo i skijamo.

Tu žive svi Gorani,
vrijedni i marljivi.

Čuvajte naš Gorski kotar,
budite marljivi kao mravići,
brinite o našoj prirodi
jer ona je
zdravlje i bogatstvo!

Nika Mlinac, 4. r.

Za spas Gorskoga kotara

„Bez interneta ne mogu zamisliti dan“, kažu moji gradski prijatelji. Ja se ne slažem s njima - djelomično.

Na fejsu imam puno prijatelja. Dopisujemo se svakodnevno, neke od njih nikada nisam srela, ali razgovaramo online o svemu: gdje i kako živimo, čime se bavimo, a ja svima s ponosom opisujem svoj rodni kraj, ovaj brdoviti, planinski kutak Hrvatske, meni najljepši i najdraži - Gorski kotar.

Pitaju me kako mogu tu živjeti, u šumovitom, hladnom, maglovitom kraju među divljim životinjama, bez nekih popularnih mjesta za zabavu i još se svi poznamo, premalo nas je, zar nam nije dosadno, a ja kažem: „Dođite i sami se uvjerite u ljepotu i bogatstvo moga kraja.“

U proljeće sve ozeleni, zamiriše, ispupolji, zažubori, procvrkuće. Sve se budi pa tako i čovjeku duša. Mali, vrijedni ljudi na poljima, u šumi, vrtu, voćnjaku ožive ovaj kraj poput mravinjaka.

Ljeti nas grli vrelo sunce, a zelene ruke grana uznjihane, ustreptale, lagano njišu vreli zrak pružajući sjenoviti hlad i odmor u tišini. Noći su ugodne, svježije, lagane svakom snu. Imamo i more, našu Kupu, brzu, hladnu, osvježavajuću, a tako bistru, poput ogledala i živu, življu od najbogatijeg akvarija.

Odlučiš li svratiti u jesen - od bogatstva plodova pomislit ćeš da si u nekoj bajci: šljive, jabuke, šumski plodovi; opojni, slatki, ljepljivi mirisi i najsočniji okusi prirode pa ako ih još kušáš u domaćim štrudlama - zaboravit ćeš da si ikada probao nešto bolje.

Zima sve zamrzne u čarobnu sliku, drveće pretvori u bijele kićene nevjeste, a nebo postane pahuljasto meko i tako blizu da ti se čini da ga možeš dodirnuti ako staneš na prste. Kad pod nogama zaškripi snijeg i tako te oda jedini zvuk na šumskoj stazi, bolje ti je da ne primijetiš stope u snijegu koje nisu tvoje... ne ljuti stanare šume, budi pristojan gost...

Znam da moji prijatelji gledaju slike Gorskoga kotara na televiziji; nestala radna mjesta, zatvorene tvornice, zimi zatvorene ceste, stabla pucaju od leda, škole zatvorene jer nema struje. Mnogi su Gorani i otišli, ali to nije Gorski kotar koji ja živim.

Ja živim u Gorskom kotaru snažnih i otpornih Gorana, vrijednih i šutljivih, koji znaju cijiniti rad, koji poštuju tradiciju, pretke i prirodu, a koji su ipak okrenuti budućnosti s vjerom u sebe i još bolje sutra.

Ana Kruljac, 8. r.

Domaće riči

S bakom i djedom se dobro slažem. Brzo se dogovorimo kada treba nešto raditi. Rado im pomažem kada rade u vrtu. Više puta ne razumijem kada što kažu pa ne znam što trebam učiniti. Oni govore *po domaće* na našem brodmoravičkom govoru, a ja ponekad ne znam što pojedine riječi znače.

Prošle jeseni kopali smo *merne* pa me baka poslala po *rovinco*, a djed i po *glažak* rakije. *Sosed* je rekao da je *glažak mahan*, a *deda* mu odgovorio da ne može biti *barivc*. Na to je *soseda* rekla baki da kad već *plenka* nek *raskopa krtine!*

Ja sam sa strane slušala i nisam znala što ću i čime pomoći. Tada mi je baka polako rekla neka donesem djedu i susjedu male čašice za rakiju, pokazala mi alat zvan *rovinca* koji služi kopanju velikih jama, a susjedi odgovorila neka si sama izravna rupe koje su napravila krtice.

Meni baka uvijek pomaže, a ja s njom najviše volim peći kolače dok s djedom rješavam križaljke. Dok pečemo baka i ja pjevamo: „*Sve ptičice izgore, sve ptičice izgore, spustile se na more. Samo jedna ostala koja mi je pjevala! Koja mi je pjevala o nesretnoj ljubavi...*”

Moj djed i baka se dobro slažu, uvijek su veseli i nasmijani. Vole se sa mnom i sestrom igrati i zabavljati. Uvijek imaju vremena za nas.

Gloria Crnković, 4. r.

Scenografski paravan

Učenici likovne grupe starijih razreda već duže vrijeme predano rade na ostvarenju velikog likovnog projekta nastalog iz zbroja dobrih ideja kojima smo pokušali riješiti jedan vrlo praktičan problem. Potaknuti potrebom Škole za dostojnim scenskim prostorom za prilike poput školskih priredbi, pokušali smo iznaći najpraktičnije moguće rješenje, no nismo se htjeli zadovoljiti tek još jednom improvizacijom.

Nakon vrlo stručnih i konstruktivnih dogovora, vođeni radnim načelima primjenjene umjetnosti i dizajna, uspjeli smo složiti to nešto, nešto veliko a lagano, uvijek pri ruci, sklopivo, prenosivo i prikladno s prepoznatljivim univerzalnim, ali istovremeno i autohtonim motivom te uz minimalne preinake spremno za sve prigode – scenografski paravan.

Premda još nedovršen, hrabro ga puštamo u život u nadi da će se i vama svidjeti.

Milijun djece moli zajedno

Milijun djece moli zajedno za mir i jedinstvo

U petak, 18. listopada 2013., u 9 sati, okupili smo se u holu škole, u organizaciji našeg vjeroučitelja, zajedno sa svim učiteljima i djelatnicima, provodeći tako molitvenu inicijativu *Milijun djece moli zajedno za mir i jedinstvo*.

Učenici 4. r. napravili su molitveni kutak u holu škole sa slikom Majke Božje - kraljice mira, ispred koje smo zapalili svijeće.

Predstavnici vrtića i svih razreda zapalili su tamjan i tako iskazali čast i hvalu našem Gospodinu.

Zatim smo, okupljeni oko slike Majke Božje, molili krunicu za mir u našim školama, domovini i cijelome svijetu.

Na kraju molitvene inicijative, učenica 4. r. izmolila je molitvu za mir u našim srcima. Ova molitvena inicijativa ostavila je vrlo dobar dojam na sve nas - izrazili smo želju da bi takvih zajedničkih molitava u školi trebalo biti i više.

Vjeronaučna olimpijada

19. veljače 2014. održana je vjeronaučna olimpijada kojoj je tema bila *Katolička Crkva i znanost – doprinos i odnosi*. Našu su školu predstavljali učenici: Dorijan Karačić, Ana Kruljac, Dominik Brajdić i Petra Jugović.

Olimpijada je održana u Rijeci u svećištu Gospe Trsatske na Trsatu. Na otvorenju olimpijade obratio nam se naš riječki nadbiskup Ivan Devčić. Poručio nam je da vjera bez razuma nije moguća i da kroz znanost možemo doći do našeg beskrajno mudrog stvoritelja.

Na natjecanju se prvo pisao ispit znanja, a dok se čekalo rezultate, odigrane su igre gluhog telefona, pantomime i struje s franjevačkim novacima i članovima Frame.

Nakon proglašenja najuspješnijih natjecatelja razgledali smo crkvu Gospe Trsatske i samostanske prostore.

Sveti Nikola

Doček Svetoga Nikole

U petak, 6. prosinca 2013., u školi i vrtiću vladalo je veliko uzbuđenje - ne samo zbog podjele slatkih darova Svetoga Nikole (koje je za, svu djecu osigurala Općina Brod Moravice), već i zbog dolaska strašnoga Krampusa, čiju je upečatljivu masku kreirao naš učitelj likovne kulture Bojan Raukar, uz pomoć spretnih ruku starijih likovnjaka.

Uzbuđenje zbog njihovog dolaska nismo mogli skriti ni na svetoj misi kojoj smo prisustvovali svi, budući je 6. prosinac Dan naše župe koja nosi ime Svetoga Nikole.

Luka Šneperger, 2. r.

Matija Legović, 2. r.

Ruže svetog Franje

Tijekom prosinca i siječnja učenci i osoblje naše Škole prikupljali su nekvarljive namirnice povodom akcije školskog Crvenog križa *Pomozimo potrebnima*. U petak, 28. veljače 2014., predstavnici 4. i 6. r. krenuli su na put u Rijeku kako bi posjetili Prihvatilište za beskućnike Ruže svetog Franje i predali vrijedno sakupljene namirnice.

Po dolasku u prihvatilište, koje se nalazi uz crkvu Sv. Romualda i Svih Svetih na Kozali, dočekala nas je voditeljica prihvatilišta teta Vilma. Ona nas je upoznala s korisnicima koji su nam ispričali svoje životne priče, ali i kako izgleda njihov život sada. Bez obzira na beskućništvo svi su stanari uredni i pristojni.

U prihvatilištu može boraviti 11 osoba za koje je predviđena spavaonica s krevetima na kat. Tamo je i mala skromna kuhinja s blagovaonicom. U prihvatilištu postoji i kapelica u kojoj stanari mole i odlaze na misu. Objasnili su nam da, kao što u školi postoje pravila, i u njihovom trenutnom domu postoje pravila koja se moraju poštovati. To znači da se ne smiju svađati, ne smiju u prihvatilište dolaziti pijani niti drogirani. O svojim problemima razgovaraju s pedagoginjom Darijom. Svaki stanar ima svoja zaduže-

nja koja mora izvršavati (čistiti blagovaonicu, nositi rublje na pranje, pospremati sobu, itd.) Tijekom dana stanari rade različite poslove, a najčešće ćete ih učiti u gradu Rijeci, ali i ostalim hrvatskim gradovima, gdje prodaju časopis *Ulične svjetiljke*. Ako kupite časopis pomoći ćete im da se približe svojemu cilju i napokon opet imaju svoj dom.

Vrijeme u prihvatilištu je brzo proletjelo i morali smo krenuti kući. Teta Vilma nas je pozvala na novo druženje i radnu akciju u proljeće, kada će uređivati vrt. Veselo smo prihvatili ponudu i krenuli put Brod Moravica puni dojmova.

Dan ružičastih majica – dan borbe protiv nasilja među vršnjacima

Noseći neki ružičasti detalj učenici, djelatnici Škole i polaznici dječjeg vrtića 26. veljače 2014. obilježili su

Dan borbe protiv nasilja među vršnjacima (*Pink Shirt Day*). Budući se borba protiv nasilja na brojne načine promiče kroz sve školske programe, današnja zajednička fotografija samo je simbol naših svakodnevnih aktivnosti.

Više o Danu ružičastih majica možete pročitati na mrežnoj stranici Centra za edukaciju i prevenciju nasilja koji je i pokrenuo obilježavanje ovog dana u Hrvatskoj.

<http://www.cepn.hr/dan-ruzicastih-majica/>

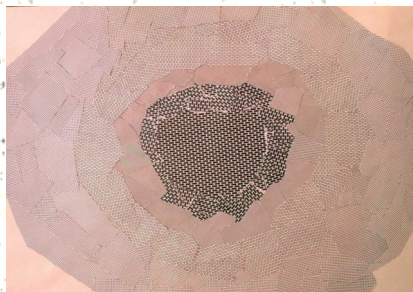
Preventivni projekt *Zdrav za 5*

U četvrtak, 7. studenoga 2013., u okviru projekta *Zdrav za 5* (Ministarstva unutarnjih poslova, Ministarstva zdravlja i Ministarstva zaštite okoliša) održano je, za sve učenike škole, interaktivno edukativno predavanje u trajanju od jednog školskog sata, na temu prevencije nasilja i ovisnosti.

Predavanje su održale Kristina Lakotić, policijska službenica za maloljetničku delikvenciju (nasilje) i dr. Marinka Kovačević (ovisnosti).

Anamarija Hudorović, 4. r.

Darin Brajdić, 7. r.

Svatko ima svoj hobi

Izrada maketa

Imam starijeg brata. Uzor mi je u mnogočemu. Puno toga radimo zajedno. Imamo čak i isti hobi – slaganje maketa. Čini se lagano i brzo, ali vjerujte mi, nije to za svako-ga. Neki dijelovi, kao kod Fiata 500, toliko su sitni da radni stol mora biti sigurna zona, inače bih izgubio dijelove. Imam i makete Audia R8, tri aviona...

Osim puno strpljenja, vremena, dobrih živaca i beskrajne ljubavi, za slaganje maketa potrebno je imati: ljepila, boje, kistove, škare, brusni papir, bušilicu, skalpel, naljepnice...

Glavni dijelovi makete su plastični komadi koji se sastavljaju lijepljenjem i to je možda najosjetljiviji dio jer jako je važno kako postavite maketu. Ja najviše volim slagati makete automobila. Ljubav prema autima naslijedio sam od tate, ali najviše ih volim slagati s bratom Ivanom.

Anton Katanović, 5. r.

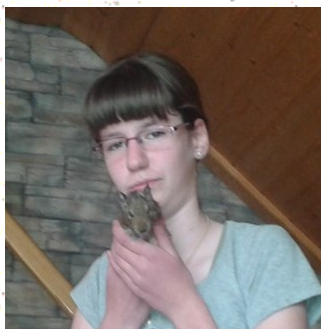
Svatko ima svoj hobi

Moj kućni ljubimac

Moj je kućni ljubimac degu. Zvuči čudno, ali to vam je najzabavniji stvor na svijetu i mada mnoge podsjeća na miša, ja mislim da je prekrasna. Zovu ih i čileanskim vjevericama prema zemlji podrijetla i ponašanju sličnom vjevericama.

Tijekom dana vjeverice samo jedu i spavaju, a noću skaču po granama. Nisu to obične, šumske vjeverice - one baš i ne vole lješnjake, više vole sušeno voće i povrće. Ako se potrudite pripitomiti ih, zabavi, igri i veselju nema kraja. Jako vole trčati pa im treba osigurati prostran životni prostor za veranje i akrobacije ili barem veliki kavez s granama za penjanje. Kada u kuću dođu gosti one se sakriju u kućicu i ne izlaze dok se ne priviknu na nove osobe, sramežljive su i plahe, ali kada steknu povjerenje vrlo su druželjive. Po vrsti su glodavci, a glodanje je njihova istinska strast. Imaju velike sjekutiće koji kontinuirano rastu i moraju ih trošiti glodanjem hrane ili tvrdih predmeta. Ako im se pruži prilika oglodati će svu koru grane. Možda zato piju tako puno vode i stoga je vrlo važno osigurati im dovoljnu količinu svježe vode.

Degu može živjeti od 5 do 9 godina. Prosječne je dužine 13 - 18 cm, a goli rep s busenom krzna na vrhu još toliko. Teže od 170 to 300 grama. Tijelo im je prekriveno gustim mekim krznom. Svakom bih rado predložila degu vjevericu za kućnog ljubimca.

Petra Jugović, 6. r.

Sport i natjecanja

Skijaško trčanje

Skijaško trčanje je vjerojatno najstariji oblik skijanja uopće. Danas je ova varijanta skijanja raširena na svim kontinentima. Natjecanja u skijaškom trčanju obuhvaćaju cijeli raspon duljina staza od tzv. sprint utrka od nekoliko kilometara pa do maratona od nekoliko desetaka kilometara. Discipline i pravila natjecanja propisuje i provodi Međunarodna Skijaška Federacija (FIS).

Skijaško trčanje je standardni sport na zimskim olimpijskim igrama, FIS također organizira i Svjetski kup te Svjetska prvenstva.

Osim toga, skijaško trčanje je sastavni dio dva kombinirana sporta: nordijske kombinacije, koja povezuje skijaško trčanje i skijaške skokove, te biatlona koji povezuje skijaško trčanje i streljaštvo.

Za skijaško trčanje potrebne su skije i štapovi, koje su u usporedbi s skijama za alpsko skijanje bitno uže i duže. Skijaški štapovi su također bitno duži nego kod alpske varijante, jer moraju omogućiti odguravanje. Skijaški vezovi u skijaškom trčanju omogućavaju podizanje pete od površine skije, dok su prsti pričvršćeni tako da omogućavaju odguravanje i potisak na skiju.

Cijena opreme je nešto niža u usporedbi s opremom za alpsko skijanje. U Hrvatskoj je osnovna oprema rekreativne klase (skije, vezovi, štapovi, cipele) dostupna za otprilike 1000 do 2000 kuna, ovisno o kvaliteti. Ostalu opremu (odjeću, rukavice, kape, naočale) moguće je u rekreativnim uvjetima kombinirati s opremom za biciklizam.

TSK Budućnost je skijaški klub u našem mjestu. Cijeli niz godina postiže zapažene rezultate. U 2013./2014. registrirano je 20 natjecatelja od kojih naših učenika:

- vrtić: Karlo Jurković, Emma Burić
- 1. r.: Mateo Kovačić, Bartol Mlinac, Ivona Petrinić
- 2. r.: Luka Šneperger, Matija Legović
- 4. r.: Paula Jurković, Nika Mlinac
- 7. r.: Darin Brajdić, Dominik Brajdić
- 8. r.: Dorijan Karačić

Treniramo 4 do 5 puta tjedno. Treniramo kondiciju, snagu i tehniku. Trening traje oko sat vremena. Naš trener je Dejan Brajdić.

Sudjelujemo na raznim natjecanjima u Hrvatskoj, ali i na natjecanjima u Sloveniji i Italiji. Iz našega kluba potekli su i olimpijci: Andrej Burić (skijaško trčanje) i Andrijana Stipančić Mrvelj (biatlon).

Dominik Brajdić, 7. r.

Sport i natjecanja

Šahovska grupa

U našoj školi aktivno djeluje šahovska grupa. Mali i veliki šahisti natječu se u svim kategorijama na školskim, međuškolskim i županijskim natjecanjima.

Naši šahisti:

1. r.: Bartol Mlinac
4. r.: Jakov Jugović, Nika Mlinac, Paula Jurković
5. r.: Anton Katanović
6. r.: Petra Jugović
7. r.: Dominik i Darin Brajdić
8. r.: Ana Kruljac, Karlo Porubić i Dorijan Karačić

Mada bi neki sportaši rekli da šah nije sport, mi čestitamo našim sportašima šahistima i vjerujemo da će i šah ubrzo postati olimpijski sport.

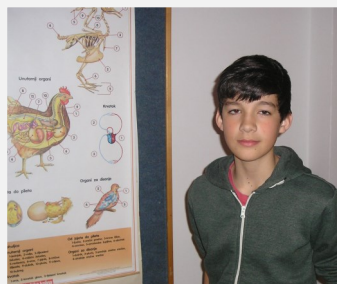

Honoré Daumier: Igrači šaha

Natjecanja *Znanost mladima*

Ove su godine u našoj školi održana natjecanja znanja iz: matematike, vjeronauka i biologije.

Obzirom na rezultate školskih natjecanja, na županijsko natjecanje iz biologije pozvan je Dominik Brajdić. Čestitamo!

Putovali smo i učili

Terenska nastava u Lukovdolu

„Tko čita (ne) skita“ misao je vodilja Mjeseca hrvatske knjige 2013. Ove godine čitamo bajke, ali uvijek rado čitamo i zavičajne autore, kako one manje poznate, tako i književne velikane poput Ivana Gorana Kovačića.

Stoga smo se uputili u Memorijalni muzej I. G. Kovačića, smješten u njegovoj rodnoj kući u Lukovdolu. Uz stručno i zanimljivo vodstvo gospođe Zdenke Fabac, šetnja Goranovom rodnom kućom izazvala je u nama osjećaj bliskosti i prepoznavanja, kao da smo došli prijatelju u goste, a ne u muzej.

Goranova soba s osobnim predmetima i pismima, radna soba koja ga prikazuje kao novinara i književnika, prizori iz života s partizanima, povijest i kultura Gorskoga kotara, izložena djela; *Jama* s Picassovom ilustracijom, kajkavska lirika *Ognji i rože*, Goranove pjesme i bilješke... nikoga ne ostavljaju ravnodušnim, bude u nama ponos i želju da svojim stvaralaštvom ostavimo trag.

Ove godine Ana Kruljac svojim pjesmama sudjeluje na literarnom natjecanju osnovaca *Goranovo proljeće*. Čitajmo jer čitanjem stvaramo bolji svijet!

Naša željeznica

U organizaciji Etnoudruge Turanj i HŽ-a u Brod Moravicama obilježena je 140 godišnjica izgradnje željezničke pruge Karlovac – Rijeka.

Tim povodom organizirano je predavanje mr. sc. Emila Crnkovića uz fotografije o izgradnji željezničke pruge i vlakova nekada. U izgradnji je sudjelovalo mnogo radnika iz našega kraja; gradio ju je Matija Šneller porijeklom iz Donje Dobre, a do Skrada Matija Delač iz Skrada.

Svi su učenici Škole pogledali izložbu *140 godina željeznice* postavljenu u Domu kulture. Vidjeli su uratke djelatnika i učenika Željezničko-tehničke škole Moravice, izložbu starih predmeta iz života željezničara i prometnika te izložbu fotografija Darka Golika.

Učenici mlađih razreda otići će i na vožnju vlakom te tako u potpunosti osjetiti duh željeznice.

Putovali smo i učili

NP Risnjak

Učenici 4. r. sudjelovali su prošle školske godine na natječaju koji je raspisao NP Risnjak povodom svog 60. rođendana. Na natječaj su poslali svoje likovne radove te su pozvani u posjet. Jednog tmurnog dana, bježeći pred kišom, došli su u Crni Lug i uz pomoć mladih šumarskih pomoćnica sudjelovali u *Šumskoj školi*. Kroz razne edukativne igre upoznavali su biljni i životinjski svijet na području gorskoga kraja – našega zavičaja. Tražili su tragove životinja, slagali slike od cvijeća i bilja, snalazili se kao šišmiši – slijepi i gledali kao kukci.

Bilo im je toliko, zanimljivo da nisu ni osjetili da su već tri sata u šumi. Obećali su doći ponovo.

Rijeka

Učenici mlađih razreda ove su godine posjetili županijsko sjedište Rijeku. U Gradskom kazalištu lutaka gledali su predstavu *Telefonske priče*.

Iz toplog kazališta krenuli su u razgledavanje grada: Korzo, crkva, tržnica (s mandarinama iz Korčule), ribarnica, katamarani u luci, neizostavni Mc Donalds, a najljepše od svega - vožnja vlakom. Iako su zbog remonta pruge dio morali proći autobusima, Hrvatske željeznice su jako pazile na malene i osigurali autobus i posebne odjeljke u vlaku.

Posjet mlinu

Učenici 1. - 4. r. posjetili su ostatke nekadašnjeg mlina u Donjoj Dobri. Bio je to mlin Mate Brajdića i nekada jedan od 44 mlina koja su postojala na rijeci Dobri. Gospodin Zdenko im je objasnio kako se nekada upotrebljavao mlin.

Učenici su razgledali dva od četiri kola koja su još ostala, mlin u kojem se mljelo, a najzanimljivije im je bilo gledati ponovno brušenje mlinskoga kamena čekićem.

Na kraju posjeta, literarna grupa mlađih razreda počastila nas je recitacijom o mlinu i mlinaru.

Gorančica za 2013.

Članovi literarnih družina naše Škole prisustvovali su značajnom kulturnom događaju dodjele goranske književne nagrade *Gorančica*, 28. ožujka 2014. u Delnicama.

Radost i uzbuđenje je bilo veliko jer je jedna od kandidatkinja za tu prestižnu nagradu bila i naša učiteljica Dijana Arbanas, kao suautorica slikovnice *Sretna kućica* s Karmen Delač-Petković, u kojoj je vješto, maštovito, zaigrano i djeci blisko ispričana bajkovita priča o nastanku Hrvatske čitaonice sela Kuti u Brod Moravicama.

O deset godina dugoj tradiciji ove književne nagrade nadahnuto je govorio Marinko Krmpotić, član prosudbene komisije, a *Gorančicu* su prvi put osvojila dvojica autora: Slavko Malnar za knjigu *Život u prošlosti/Življenje v preteklosti* i Željko Laloš za *Povijest delničkog športa*. Nagradu im je uručila Karmen Bosnić, glavna urednica Goranskog Novog lista, čiji je Uređivački odbor u prosincu 2003., na prijedlog mr. Vladimira Mañcea pokrenuo dodjelu književne nagrade koja je ujedinila Gorane u izdavačkoj djelatnosti i promicanju goranskih tema kroz izvrsnu i žanrovski raznoliku literaturu.

Veselimo se novoj slikovnici *Sretna kućica* i svima ju toplo preporučamo!

Međunarodni dan dječje knjige

Dječje knjige, ili bolje rečeno knjige za djecu, osobito su privlačne jer ih čitaju i djeca i odrasli. Stoga, Gradska knjižnica Rijeka nije mogla pozvati boljeg gosta povodom Međunarodnog dana dječje knjige, od Mire Gavrana, književnika koji piše jednako zanimljivo za djecu i za odrasle.

Susret članova biblioklubova osnovaca Gorskoga kotara s Mirom Gavranom upriličen je 1. travnja 2014. u 11 sati u Ravnoj Gori. Autor je na duhovit i pristupačan način mladim čitateljima predstavio izbor od svojih 29 objavljenih knjiga čitajući im birane ulomke. Potom je odgovarao na brojna pitanja znatizeljnih čitatelja, a imao je o čemu pričati obzirem piše od svoje 16. godine. Gavran je prepoznatljiv i blizak mladima jer vješto kombinirajući emocije i humor piše o svim životnim temama u duhu vremena u kojem živi. Za njega nema zabranjenih tema pa u njegovim romanima likovi prolaze razvode, zaljubljanja, razočaranja, seksualnost, odrastanje, sve izazove odrastanja.

Na kraju je mladim čitateljima preporučio čitanje, odlaske u kazališta i na koncerte jer tako obogaćuju svoj duhovni život.

Filmaši, veliki ili mali, uvijek su dobrodošli, zanimljivi gosti.

Fužinarski osnovci odgojeni na filmskoj tradiciji velikog filmskog redatelja Kreše Golika, dostojno nastavljaju njegovu tradiciju u filmskoj radionici Osnovne škole Ivanke Trohar, koju vode učiteljica matematike Jasna Štimac i vanjski suradnik, gosp. Rasim Karalić.

Uspješni filmaši do sada su objavili: dokumentarni film *Posljednji kočijaš*, igrani film *Pitagorin poučak*, reportažu *Turbo limači* i horor *Tama*.

Navedene, višestruko nagrađivane filmove, imali smo prilike pogledati na filmskom druženju 14. studenoga 2013. u našoj školi.

Nakon projekcije uslijedio je razgovor, pravi mali „okrugli stol“ na temu filmskog stvaralaštva, glumačkog poziva, montaže, rekvizita, izbora tematike za scenarij i dr.

Naš tadašnji učitelj informatike, Dušan Stanković, predstavio je filmskim gostima naš dokumentarni film o autohtonom brodmoravičkom voću te tradicionalnoj izradi sokova, octa, džemova i rakije.

Obzirom je sljedeći dokumentarni projekt fužinarskih filmaša priča o pokućarcima, naši su učenici i učitelji dobri sugovornici jer je brodmoravičko područje poznato po tradiciji pokućarenja.

Sljedeći je susret zakazan u Fužinama. Vidimo se!

Paula Jurković, 4. r.

Bartol Mlinac, 1. r.

Priručnik pedagoške dokumentacije

U siječnju 2014. tiskan je *Priručnik pedagoške dokumentacije* autorica: Tanje Jakovac, prof., Ksenije Petelin, prof., mr. sc. Nataše Možgon Kauzlarić, prof., Ingrid Šimičić, prof. i Monike Bajt Stepić, prof. koja je pedagoginja naše Škole. Namjera je autorica *Priručnikom* pomoći pedagogu i učitelju da se lakše snađe u jednom vrlo važnom dijelu svojega rada. *Priručnik* je dobar materijal i za sve učitelje i stručne suradnike koji započinju s radom u školi.

Kako je posao pedagoga u osnovnim školama vrlo opsežan, autorice su ovim *Priručnikom* željele prikazati važnije segmente cjelokupnoga rada pedagoga u osnovnim školama.

U *Priručniku* se nalazi dokumentacija koja se koristi u školskoj praksi, a objašnjena je i njezina svrha i sadržaj. Da bi pedagog dobro vodio svoju dokumentaciju, vrlo je bitan dobar timski rad pedagoga i ravnatelja te učitelja škole. Zbog toga su autorice navedeni *Priručnik* osmislile kao svojevrstan i koristan podsjetnik za sve one koji žele pronaći informaciju o pedagoškoj dokumentaciji na jednome mjestu.

Monika Bajt Stepić, prof.

Program za učenike koji nedovoljno poznaju hrvatski jezik

Vrlo brzo nakon donošenja *Programa hrvatskoga jezika za pripremnu nastavu za učenike koji ne znaju ili nedovoljno poznaju hrvatski jezik*, mi smo u Školi shvatili da navedeni program može poslužiti našim učenicima drugog govornog područja, inojezičarima kojima hrvatski jezik nije materinski i vrlo ga slabo poznaju.

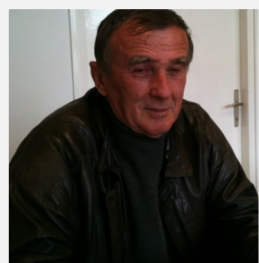
Koncepcija programa utemeljena je na odgojno-obrazovnim ciljevima jezično-komunikacijskoga područja Nacionalnoga

okvirnoga kurikula. Obrazovna postignuća planirana su tako da se mogu prilagoditi svakom učeniku prema njegovim potrebama, obrazovnom statusu, dobi i predznanju. Inojezičnim govornicima htjeli smo dodatno omogućiti usvajanje i ovladavanje hrvatskim jezikom za sporazumijevanje u svakodnevnom životu: praćenje nastave, snalaženje u školskom okruženju, komunikaciju u bližoj i široj zajednici obzirom na kulturološko-socijalno okruženje iz kojeg dolaze, a u cilju njihovog aktivnog i nenasilnog uključivanja u školski i svakodnevni život zajednice. Ove će se školske godine realizirati 35 nastavnih sati s učenicima inojezičarima od 1. do 5. r., a program planira i vodi učiteljica hrvatskoga jezika, profesorica Jasna Šepac.

Intervju s domarom Ivicom Legovićem

Razgovarali smo s Ivicom Legovićem, našim školskim domarom. Povod ovom druženju je njegov skorašnji odlazak u mirovinu nakon punih 47 godina rada. Zanimalo nas je kako razmišlja netko tko je 28 godina u našoj školi i možda vidi učenike na neki drukčiji način nego učitelji ili roditelji. Pročitajte što nam je rekao.

Prvo, a možda i najteže pitanje za početak, je li Vam žao što odlazite?

Žao mi je, mada još nisam posve svjestan, još radim. To je ritam života. Bilo je svega, život ti donosi i dobro i loše, vežeš se za ljude, navikneš na obveze. Ipak, ne odlazim negdje daleko, ostajem u Brod Moravicama gdje oduvijek živim. Odlazak je više u smislu rasterećenja od odgovorne dužnosti – brige za putnu sigurnost učenika. Obično ljudi imaju puno planova prije odlaska u mirovinu, a meni se čini kad puno planiraš ništa od realizacije. Zdravlje me služi, dobro se osjećam, prihvaćam što mi život donosi.

Da ponovno možete birati, biste li opet bili domar u našoj Školi?

Kad dođeš u neke određene godine počneš razmišljati o prošlosti i svim odlukama koje si u životu donio. Tada se naravno pitaš: „Što bi bilo da je bilo?“ Mogu samo nagađati, ali ne mogu znati u kojem pravcu bi moj život išao da sam otišao raditi u inozemstvo ili da sam se odlučio za neki drugi posao. Zapravo, to sada i nije važno. Važno je živjeti pošteno taj život koji imaš i izvući najbolje iz onoga što ti se pruža. Cijeli sam život okružen djecom, volim djecu, uz njih se osjećam mladim.

Jesu li se djeca promijenila?

Sve se mijenja. Mijenja se društvo pa s njim i roditelji i djeca. Prije je bilo teško, ali je bilo posla, moglo se raditi i zaraditi, već prema obrazovanju i sposobnostima. Danas nema pravila ni posla. Mladi bi htjeli sve i odmah. Nestrpljivi su. Djeca su uvijek djeca – nestašna. Više su se promijenili roditelji. Danas se roditelji prezaštitnički odnose prema djeci, djeca više uopće ne hodaju, voze se i na najkraće relacije, ne borave dovoljno vani u igri, stalno sjede ispred TV-a ili računala, rijetko pomažu roditeljima, više se ne odlazi od kuće na vojni rok i zapravo djeca postanu mladi ljudi koji nisu prošli školu života i odrastanja. Jednostavno, nitko ih nije naučio samostalnosti. Tu ja vidim problem.

Što biste poručili mladima, što mislite da im je važno reći?

Treba se obrazovati. Obrazovanje je vrlo važno, a možda je još i važnije koje zanimanje odabрати, o tome treba voditi računa. Budite poštteni i činite dobro, bez obzira kakav je svijet u kojem živite.

Što smatrate najvećim izazovom u svom dosadašnjem radu?

Najveći izazov je voziti djecu. Velika je to odgovornost. Osim svakodnevne vožnje do škole, vozilo se često po cijeloj Hrvatskoj i Europi i po sedam sati u komadu, po svim vremenskim uvjetima. Koncentracija mora biti visoka od prve do zadnje minute. Zato sam najsretniji kad se vratim s puta bez ikakve poteškoće.

Je li Vam bilo teško odgovarati na naša pitanja?

Ma ne. Ja samo ne volim puno pričati.

Ana Kruljac i Petra Jugović

Dobro zdravlje dodaje život godinama

Dan zdravlja

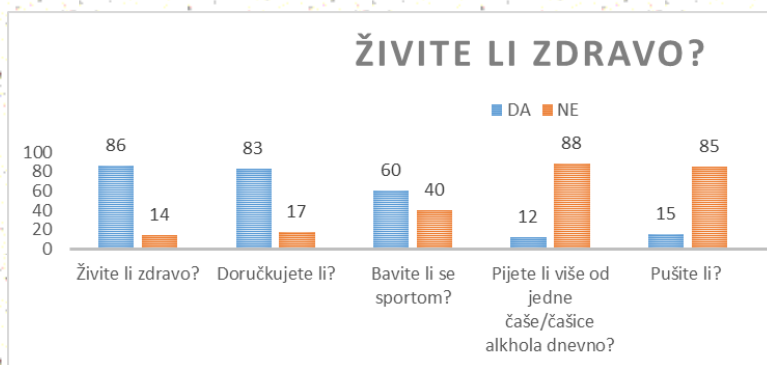
Članovi mladeži Crvenoga križa naše Škole, povodom Dana zdravlja 7. travnja, organizirali su, uz pomoć vjeroučitelja i učiteljice engleskoga jezika, zanimljiv projekt u centru Brod Moravica. Izradili su pozivnice, plakate i anketne listiće te hrabro krenuli u akciju otkrivanja zdravstvenih navika Brodmoravičana.

U centru mjesta ispitali su životne navike svojih sumještana. U početku su učenicima bili pomalo sramežljivi, ali su se brzo pretvorili u ozbiljne novinare koji marljivo izvršavaju svoj zadatak. Anketirali su poštara, načelnika, mame, bake, djedove, svećenika, ali i sve prolaznike raspoložene za suradnju. Kao pomoć u provedbi ankete pridružio se i učitelj likovne kulture, a posjetili su ih i učenici 4. r.

Učenicima 7. r. izradili su, u okviru programa Trening životnih vještina, informativni letak o štetnosti medija, koji su dijelili prolaznicima. Po povratku u školu anketirali su ravnatelja, tajnicu, spremačicu i tetu iz vrtića, ukupno 60 osoba.

Pogledajte rezultate analize anketom detaljno prikupljenih podataka.

71% ispitanika spava 7-8 sati dnevno, 48% uzima 3 obroka dnevno, 48% ne konzumira brzu hranu na tjednoj bazi, a 51% svakodnevno jede svježe voće. Jedina zabrinjavajuća činjenica je da 33% ispitanika svakodnevno jede slatkiše.

Po završetku akcije učenici su bili zadovoljni odrađenim poslom, ali i rezultatima ankete koja je pokazala da stanovnici našeg mjesta žive zdravim načinom života.

Dvanaest crkava brodmoravičkog kraja

U obilasku naših crkava

U četvrtak, 24. travnja 2014., učenici 6., 7. i 8. r. bili su na terenskoj nastavi sa svojim učiteljima vjeronauka, likovne kulture, povijesti i knjižničarkom. Posjetili su brojne crkve na području Općine Brod Moravice.

Crkva sv. Nikole sagrađena je 1434. i jedna je od najstarijih u Gorskome kotaru. Uz prekrasan interijer crkve, učenici su uočili i grobove s nadgrobnim pločama za koje se pretpostavlja da pripadaju nekima iz obitelji Zrinskih i Frankopana. Učenici i učitelji popeli su se i na kamenu kulu Turanj koju je krajem XVI. st. izgradio knez Zrinski za obranu područja od Turaka. Proučili su replike oružja, oruđa i stražara iz doba Turaka.

Crkva Majke Božje Škapularske u Moravičkim Selima učenike je posebno impresionirala drvenim oltarom s pomičnom slikom Majke Božje Karmelske.

Crkva Svetog Križa u Šimatovu sagrađena je 1825. Vjeroučitelj Antonio Crnković učenicima je detaljno objasnio interijer crkve, a učenici su pokušali zasvirati na njenim prekrasnim orguljama. Primjer freske učenici su vidjeli u crkvi sv. Roka na groblju u Brod Moravicama. Bili su i u Podstena ma gdje je 1837. sagrađena crkva sv. Petra i Pavla.

U šetnji su se najdulje zadržali kraj Piljdaka, na raskrižju Brod Moravica, Moravičkih Sela i Maklena. Učenici su s učiteljima razgovarali o povijesnim teorijama i narodnim predajama u kojima se Piljdak spominje kao signalni stup koji je služio za obavješćavanje pučanstva o dolasku Turaka, kao poštanski sandučić i kao sveti stup sagrađen na mjestu na kojemu su se svećeniku rasule hostije.

Učenici su posjetili i kuću Delač, najstariju kuću u Gorskome kotaru, sagrađenu 1644. Pokraj kuće Delač nalazi se i kuća Ožanić iz 1826. Učenici su pregledali unutrašnjost kuće i pokušali usporediti ondašnji i današnji način života.

Na kraju obilaska brodmoravičkog kraja svi su zaključili kako mjesto u kojem žive posjeduje bogatu povijesno-kulturnu baštinu koju je potrebno sačuvati.

PROJEKTI TJEDAN – OBITELJ

OBITELJ - Potrošnja el. energije u jednom danu

Uređaj	SNAGA	DAN	NOĆ	POTROŠENJA	CIJENA
10	150 W	14	10	2.1 kWh + 15 kWh	2.22
11	100 W	3	2		
12	100 W	3	1		
13	120 W	3	2		
14	1200 W	0.25	2		
15	2000 W	0.25	1		
16	3000 W	2	1		
17	1200 W	0.1	1		
18	1800 W	0.5	1		
19	60 W	14	10		

